

WERKBOEK NIVEAU 4

Kennis Bedrijfsadministratie 2

BV IN BALANS

FINANCIËLE
BEROEPEN

GERARD VAN HEESWIJK
STEF STIENSTRA
PIETER MIJNSTER

Zorg voor de omgeving PW

Niveau 3 & 4

J.H.M. Jacobs-Laagland

Colofon

Colofon

Auteur

J.H.M. Jacobs-Laagland

Redactie

M.H.A.J. Gloudemans

R.F.M. van Midde

Taalkundige redactie

Tekst 2000, Utrecht

Vormgeving en omslag

Studio Fraaj, Rotterdam

Fotografie omslag

Mathilde Karrèr

Photography, Rotterdam

Opmaak

Imago Mediabuilders,

Amersfoort

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 62251 5

Eerste druk, eerste oplage, 2016

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

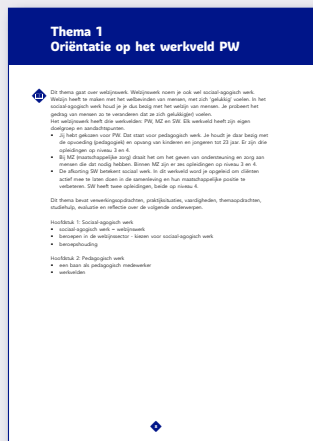
Deze uitgave is volledig CO2-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

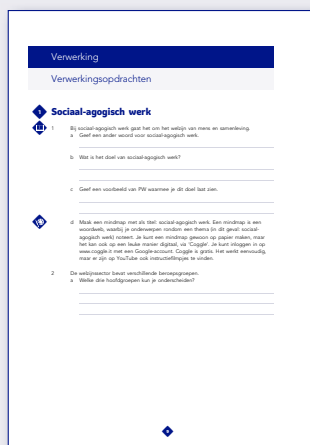
Rondleiding door dit werkboek

Het werkboek is verdeeld in thema's. Een thema in het werkboek sluit precies aan bij een thema in de theorie.

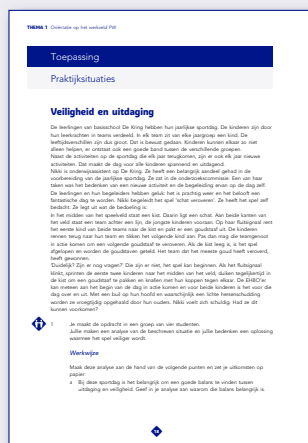
Themaopening

Je leest waar het thema over gaat en welke hoofdstukken en onderwerpen aan de orde komen.

Verwerking

Verwerkingsopdrachten helpen je de theorie te leren en te begrijpen. Ze zijn geordend per hoofdstuk.

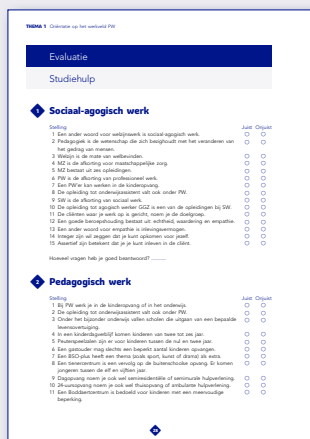

Toepassing

Praktijksituaties hiermee pas je de theorie toe in realistische praktijkbeschrijvingen.

Vaardigheden om de benodigde beroepsvaardigheden aan te leren.

Themaopdrachten grotere opdrachten waarmee je met de kennis en vaardigheden aan de slag gaat. Je werkt dan ook aan belangrijke algemene vaardigheden als samenwerken, informatie zoeken, presenteren, kritisch denken, plannen en problemen oplossen.

Evaluatie

Studiehulp een zelftoets waarmee je controleert of je de theorie kent. Antwoorden zijn op te vragen bij je docent.

Evaluatie evalueren en reflecteren zijn belangrijke vaardigheden voor jouw toekomstige beroep: zet na elk thema op een rij wat je goed beheerst en wat je actiepunten zijn.

Inhoudsopgave

Thema 1 Ruimte en inrichting 8

Verwerking 9

Verwerkingsopdrachten 9

Hoofdstuk 1 Een functionele en sfeervolle ruimte 9

Hoofdstuk 2 Inrichting op basis van ontwikkelingsdoelen 15

Toepassing 27

Praktijksituaties 27

Inrichting van een moderne school 27

Herfst sfeer in de peuterspeelzaal 30

Themaopdrachten 33

Evaluatie 36

Studiehulp 36

Hoofdstuk 1 Een functionele en sfeervolle ruimte 36

Hoofdstuk 2 Inrichting op basis van ontwikkelingsdoelen 36

Evaluatie en reflectie 38

Thema 2 Spel- en ontwikkelingsmaterialen 40

Verwerking 41

Verwerkingsopdrachten 41

Hoofdstuk 3 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in de reguliere kinderopvang 41

Hoofdstuk 4 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in het basisonderwijs en het
vervolgonderwijs 48

Hoofdstuk 5 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in de gespecialiseerde
kinderopvang 53

Toepassing 57

Praktijksituaties 57

Materialen en middelen voor buitenspelen op het kinderdagverblijf 57

Sportdag op de basisschool 60

Speciaal onderwijs, cluster 2 64

Vaardigheden 67

Materialen kiezen en ontwikkelen voor een verkeersdag in het vmbo 67

Themaopdrachten 70

Geïntegreerde opvang 70

Evaluatie 72

Studiehulp 72

Hoofdstuk 3 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in de reguliere kinderopvang 72

Hoofdstuk 4 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in het basisonderwijs en in het
vervolgonderwijs 72

Hoofdstuk 5 Spel- en ontwikkelingsmaterialen in de gespecialiseerde kinderopvang
en het speciaal onderwijs 73

Evaluatie en reflectie 74

Thema 3 Schoon en ordelijk 76

Verwerking 77

Verwerkingsopdrachten 77

- Hoofdstuk 6 Een schone en ordelijke omgeving 77
- Hoofdstuk 7 Onderhoud van de ruimte en materialen 81
- Hoofdstuk 8 Ondersteunen en begeleiden bij een schone en ordelijke omgeving 85

Toepassing 88

Praktijksituaties 88

- Ordelijk werken en opruimen in de handarbeidles 88
- Orde in je hoofd 91
- Orde en structuur in de Voor- en Vroegschoolse Educatie 94

Vaardigheden 97

- Samen met kinderen en jongeren zorgen voor een schone en ordelijke lunchruimte 97

Themaopdrachten 99

Evaluatie 100

Studiehulp 100

- Hoofdstuk 6 Een schone en ordelijke omgeving 100
- Hoofdstuk 7 Onderhoud van ruimte en materialen 100
- Hoofdstuk 8 Ondersteunen en begeleiden bij een schone en ordelijke omgeving 101

Evaluatie en reflectie 102

Thema 4 Veilig en gezond 104

Verwerking 105

Verwerkingsopdrachten 105

- Hoofdstuk 9 Veiligheid en gevaar 105
- Hoofdstuk 10 Hygiënisch en gezond 114
- Hoofdstuk 11 Verantwoordelijkheid voor het milieu 117

Toepassing 120

Praktijksituaties 120

- Veilig op weg naar de BSO 120
- Zindelijkheid, schoon en hygiënisch 123
- Een schoon milieu 126

Vaardigheden 128

- Risico-inventarisatie en -evaluatie uitvoeren 128

Themaopdrachten 132

Evaluatie 134

Studiehulp 134

- Hoofdstuk 9 Veiligheid en gevaar 134
- Hoofdstuk 10 Hygiënisch en gezond 134
- Hoofdstuk 11 Verantwoordelijkheid voor het milieu 135

Evaluatie en reflectie 136

Thema 1

Ruimte en inrichting

Een goede inrichting van de verblijfsruimte is belangrijk voor kinderen om er fijn te spelen en te leren. Dat geldt zowel voor de kinderopvang als op school. Vaak wordt een ruimte voor meerdere activiteiten gebruikt. Met de inrichting houd je daar rekening mee.

De inrichting van een ruimte moet functioneel, maar ook sfeervol zijn. Het is belangrijk dat de kinderen en jongeren zich in de ruimte optimaal kunnen ontwikkelen.

Bovendien wil jij als pedagogisch medewerker, specialistisch pedagogisch medewerker of onderwijsassistent natuurlijk prettig kunnen werken in de ruimte.

Dit thema bevat verwerkingsopdrachten, praktijksituaties, vaardigheden, themaopdrachten, studiehulp, evaluatie en reflectie over de volgende onderwerpen.

Hoofdstuk 1 Een functionele en sfeervolle ruimte

- voorbereiding
- praktische inrichting
- kleurgebruik en sfeer
- inrichten van een werkplek
- slaapkamers inrichten
- speciale doelgroepen
- inrichting van de buitenruimte

Hoofdstuk 2 Inrichting op basis van ontwikkelingsdoelen

- inrichting van de ruimte voor baby's en peuters in de dagopvang
- inrichting van de ruimte voor basisschoolkinderen
- inrichting van de ruimte in het voortgezet onderwijs

Een functionele en sfeervolle ruimte

1 Een goede inrichting van een ruimte is belangrijk voor kinderen om te kunnen spelen en te leren.

- a Waar houd je rekening mee als je een ruimte moet (her)inrichten? Noem twee voorbeelden.

- b Beschrijf de doelgroep waar jij in jouw leerbedrijf mee werkt.

- c Beschrijf ook de inrichting van de ruimte in jouw leerbedrijf, waar de kinderen of jongeren verblijven.

- d Geef jouw mening over de inrichting van de ruimte in jouw leerbedrijf en motiveer je antwoord.

- Vind je dat er sprake is van een 'praktische inrichting'? Dat alle meubilair op een logische plek is geplaatst, er is nagedacht over looproutes, aparte hoeken, er ruimte is gecreëerd, de ruimte een zekere rust uitstraalt, er ergonomisch gewerkt kan worden, enzovoorts? Waarom wel / niet?

- Wat vind je van de keuze van overige inrichtingselementen, zoals verlichting en stoffering? Waarom vind je dat?

- Wat vind je van het kleurgebruik in de ruimte? Leg uit waarom je dat vindt.

- Waaraan kun je zien dat de inrichting van de ruimte afgestemd is op het gebruik ervan door jouw doelgroep?

2 In de theorie worden randvoorwaarden genoemd waar je bij de inrichting van een ruimte rekening mee moet houden.

- a Met welke randvoorwaarden moet je rekening houden als je een ruimte wilt inrichten?

- b Welke factoren bepalen de sfeer in een ruimte?

- c Kleuren hebben een grote invloed op de sfeer die een ruimte uitstraalt. Welke effecten kun je zoal met kleur bereiken?

- d Verlichting kan een belangrijke bijdrage leveren aan de sfeer in een bepaalde ruimte. Welke van onderstaande stellingen geeft dat juist weer?
- a Direct licht is sfeervoller dan indirect licht.
 - b Bij sfeerverlichting maken we vooral gebruik van direct daglicht.
 - c Kleur en sterkte van de lamp spelen geen rol bij sfeerverlichting.
 - d 's Avonds is verlichting bepalend voor de sfeer in een ruimte.
- e Bespreek jouw antwoord op de vorige vragen met een medestudent die met een andere doelgroep werkt. Welke verschillen zie je dan in de inrichting van de beide ruimtes?

- f De ruimte waarin je momenteel aan het werk bent, is waarschijnlijk ingericht voor de doelgroep waar je zelf deel van uitmaakt. Benoem de randvoorwaarden voor de inrichting van deze ruimte.

- g Benoem ook de overige inrichtingselementen die gekozen zijn.

- 3 Zet achter de doelgroep in het schema hierna, met welke middelen je tegemoet kunt komen aan de wensen en behoeften van de doelgroep. De sfeerbepalende factoren mag je meerdere keren gebruiken.

Middelen en sfeerbepalende factoren

- pasteltinten en een rustige inrichting
- functionele hoeken zoals poppenhoek, bouwhoek
- brede deuren en geen obstakels
- glijbaan
- zandtafel
- gedempte geluiden
- vaklokaal voor creatieve activiteiten en praktijkvakken
- inrichting met overzicht op de hele ruimte
- ruimte om samen te komen en te praten
- leeshoek
- computerruimte
- gladde vloeren
- podium

Doelgroep	Middelen en sfeerbepalende factoren
Babygroep	
Peutergroep	
Onderbouw Basisschool	
Bovenbouw Basisschool	
Speciaal onderwijs of dagopvang	
BSO	
VO	

Doelgroep	Middelen en sfeerbepalende factoren
MBO	

- 4 In de kinderopvang spelen kinderen niet alleen, ze slapen er ook. Voor baby's en peuters zijn een of meerdere slaapjes overdag erg belangrijk. Daar moet je dus al bij de inrichting aandacht aan besteden. Waarvoor kies je bij het inrichten van een babykamer op het kinderdagverblijf? Zet een kruisje in de kolom van je keuze en geef een korte toelichting waarom je hiervoor kiest.

		A	B	Toelichting
1	A Een grote slaapruijnte voor alle kinderen op de groep B Meerdere kleine slaapvertrekken			
2	A Zachte tinten en gedempt licht B Felle primaire kleuren en daglicht			
3	A Een gemakkelijke stoel in de ruimte B Geen ander meubilair in de ruimte dan een bedje of de bedjes			
4	A Elk kind slaapt steeds in hetzelfde bedje B Elk kind slaapt waar het op dat moment het beste uitkomt			

5 In de kinderopvang en in het onderwijs werk je met kinderen en jongeren met verschillende culturele achtergronden.

a Hoe kun je bij de inrichting van een ruimte rekening houden met culturele verschillen?

b Een ruimte die volledig ingericht is voor rolstoelgebruik heeft zeven kenmerken. Welke zeven kenmerken zijn dit?

1

2

3

4

5

6

7

c Sommige kinderen zijn allergisch of lijden aan een vorm van astma. Hoe kun je bij de inrichting hieraan tegemoetkomen?

d Kinderen hebben doorgaans meer moeite met stilzitten dan volwassenen. Zij maken daarom intensiever gebruik van de ruimte. Het gebruik van wandelwagens en rolstoelen kan beschadigingen geven aan de ruimte en meubilair. Hoe zou jij ervoor zorgen dat een ruimte bestand is tegen intensief gebruik?

N4

6

In de theorie wordt onderscheid gemaakt tussen functionele en sfeervolle ruimtes.

- a Het is mogelijk een ruimte zowel functioneel alsook sfeervol in te richten. Geef een voorbeeld van zo'n ruimte.

- b Maak met een voorbeeld duidelijk dat een sfeervolle ruimte niet altijd functioneel is.

2

Inrichting op basis van ontwikkelingsdoelen

1

Bij de inrichting van een verblijfsruimte houd je rekening met de specifieke ontwikkelingsbehoefte van de doelgroep.

- a Welke kennis van de doelgroep heb je nodig als je met de inrichting van een ruimte voor baby's in wilt spelen op de ontwikkeling die baby's doormaken?

- b Welke kennis van de doelgroep heb je nodig als je met de inrichting van een verblijfsruimte voor peuters in wilt spelen op de ontwikkeling die peuters doormaken?

- c In de theorie staat beschreven dat peuters en kleuters een behoefte hebben aan autonomie. Leg met eigen woorden uit wat daarmee wordt bedoeld.

- d Hoe kun je bij de inrichting van een verblijfsruimte voor kinderen rekening houden met hun behoefte aan autonomie?

- 2 Op een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en in het onderwijs is buitenspelen belangrijk en nodig! Het vormt een vast onderdeel van het dagelijkse programma.

- a Leg uit waarom buitenspelen zo belangrijk is.

- b Geef aan welke verschillen je kunt zien tussen de speelruimte op een doorsnee kinderdagverblijf en de speelplaats van de basisschool.

- c In de theorie vind je de criteria waaraan de inrichting van een buitenruimte moet voldoen.

Ga aan de hand van de checklist hierna met drie of vier personen op onderzoek uit. Bezoek een drietal speelplaatsen voor kinderen. Ga kijken op (bijvoorbeeld) een kinderdagverblijf, een basisschool én een speelruimte in een woonwijk. Het is natuurlijk het mooiste als er op dat moment ook kinderen aan het spelen zijn. Als je foto's wilt maken let er dan op dat je niet zomaar kinderen mag fotograferen zonder toestemming van de ouders. Check of de speelruimte voldoet aan de criteria die in de checklist staan en geef aan waarom.

Checklist buitenruimte 1 Naam van de instelling waar deze speelruimte bij hoort:	Ja / nee	Motivatie
Ziet de buitenruimte er leuk en aantrekkelijk uit? Als dat zo is, zullen kinderen die voor het eerst komen kijken al gauw gaan spelen, kijken nieuwe ouders er met plezier rond en ga jij gemakkelijk met de groep naar buiten. Als de kinderen niet graag naar buiten gaan, is de buitenruimte waarschijnlijk aan een opknapbeurt toe. Misschien voelen de kinderen er zich niet op hun gemak.		
Kun je het hele terrein overzien? Is er een omheining? Als kinderen steeds dingen doen die niet mogen of steeds ruzie maken op plekken die jij moeilijk in de gaten kunt houden, is de ruimte voor de pedagogisch werkers slecht georganiseerd.		
Zijn er plekken waar kinderen zich verborgen wanen zonder dat je ze echt uit het oog verliest? Kinderen moeten zich kunnen terugtrekken en rustig alleen kunnen spelen (bijvoorbeeld in een zitkuil). Anders zullen ze steeds opnieuw naar plaatsen trekken waar ze niet mogen komen om zo hun behoefte aan privacy te bevredigen. Of ze gaan juist erg aan jou hangen, om zo even bij de andere kinderen weg te zijn.		
Is de buitenruimte verdeeld in verschillende sferen en zones? Dit kan voorkomen dat je veel tijd kwijt bent aan het uit elkaar houden van kinderen van verschillende leeftijdsgroepen en kinderen die met verschillend spel bezig zijn.		
Is er voldoende ruimte om samen te spelen, eventueel ook met andere leeftijdsgroepen?		

Is er voldoende plek om te rijden of te fietsen? Is het duidelijk waar je mag fietsen? Anders zullen de 'mobiele' kinderen het hele terrein overheersen en constant andere kinderen in hun spel storen.		
Is er genoeg ruimte voor klimmende kinderen, maar niet rond plekken waar kinderen bouwen? Als ze op een kluitje moeten spelen, zullen ze al gauw met elkaar in aanvaring komen.		
Is er een plek waar de kinderen zich even bij jou kunnen terugtrekken, zoals een bank?		
Is al het spelmateriaal veilig, compleet en heel?		
Zijn de klimtoestellen veilig en geschikt voor de leeftijdsgroep? Word je nerveus als je ze bovenop het klimrek ziet staan? Gebeuren er te veel ongelukken? Als je onnodig vaak te hulp moet schieten, is het voor de kinderen niet veilig om hun gang te gaan of ze spelen er helemaal niet op.		
Is er voldoende spelmateriaal? Hiermee kun je voorkomen dat kinderen onnodig op elkaar moeten wachten, en zich in de tussentijd gaan misdragen. En als er voldoende spelmateriaal is, voorkom je dat jij steeds moet ingrijpen om bijvoorbeeld vechtende kinderen uit elkaar te halen.		
Is er een schone zandbak met gevarieerd speelgoed? Als kinderen weinig in de zandbak spelen of steeds speelgoed bij anderen wegpakken, is het tijd om daar wat aan te doen.		
Is de buitenruimte uitdagend, met steeds weer nieuwe dingen om te ontdekken? Als je afwisseling brengt in het spelmateriaal, zullen de kinderen zich niet snel vervelen.		
Nodigt de buitenruimte uit tot verschillende soorten spel? Kom je ook bij het buitenspelen verschillende spelvormen tegen?		

Is er een (indien van toepassing) plek voor baby's waar ze veilig kunnen liggen, rollen en kruipen?		
---	--	--

Checklist buitenruimte 2 Naam van de instelling waar deze speelruimte bij hoort:	Ja / nee	Motivatie
Ziet de buitenruimte er leuk en aantrekkelijk uit? Als dat zo is, zullen kinderen die voor het eerst komen kijken al gauw gaan spelen, kijken nieuwe ouders er met plezier rond en ga jij gemakkelijk met de groep naar buiten. Als de kinderen niet graag naar buiten gaan, is de buitenruimte waarschijnlijk aan een opknabbeurt toe. Misschien voelen de kinderen er zich niet op hun gemak.		
Kun je het hele terrein overzien? Is er een omheining? Als kinderen steeds dingen doen die niet mogen of steeds ruzie maken op plekken die jij moeilijk in de gaten kunt houden, is de ruimte voor de pedagogisch werkers slecht georganiseerd.		
Zijn er plekken waar kinderen zich verborgen wanen zonder dat je ze echt uit het oog verliest? Kinderen moeten zich kunnen terugtrekken en rustig alleen kunnen spelen (bijvoorbeeld in een zitkuil). Anders zullen ze steeds opnieuw naar plaatsen trekken waar ze niet mogen komen om zo hun behoefte aan privacy te bevredigen. Of ze gaan juist erg aan jou hangen, om zo even bij de andere kinderen weg te zijn.		

Is de buitenruimte verdeeld in verschillende sferen en zones? Dit kan voorkomen dat je veel tijd kwijt bent aan het uit elkaar houden van kinderen van verschillende leeftijdsgroepen en kinderen die met verschillend spel bezig zijn.		
Is er voldoende ruimte om samen te spelen, eventueel ook met andere leeftijdsgroepen?		
Is er voldoende plek om te rijden of te fietsen? Is het duidelijk waar je mag fietsen? Anders zullen de 'mobiele' kinderen het hele terrein overheersen en constant andere kinderen in hun spel storen.		
Is er genoeg ruimte voor klimmende kinderen, maar niet rond plekken waar kinderen bouwen? Als ze op een kluitje moeten spelen, zullen ze al gauw met elkaar in aanvaring komen.		
Is er een plek waar de kinderen zich even bij jou kunnen terugtrekken, zoals een bank?		
Is al het spelmateriaal veilig, compleet en heel?		
Zijn de klimtoestellen veilig en geschikt voor de leeftijdsgroep? Word je nerveus als je ze bovenop het klimrek ziet staan? Gebeuren er te veel ongelukken? Als je onnodig vaak te hulp moet schieten, is het voor de kinderen niet veilig om hun gang te gaan of ze spelen er helemaal niet op.		

Is er voldoende spelmateriaal? Hiermee kun je voorkomen dat kinderen onnodig op elkaar moeten wachten, en zich in de tussentijd gaan misdragen. En als er voldoende spelmateriaal is, voorkom je dat jij steeds moet ingrijpen om bijvoorbeeld vechtende kinderen uit elkaar te halen.		
Is er een schone zandbak met gevarieerd speelgoed? Als kinderen weinig in de zandbak spelen of steeds speelgoed bij anderen wegpakken, is het tijd om daar wat aan te doen.		
Is de buitenruimte uitdagend, met steeds weer nieuwe dingen om te ontdekken? Als je afwisseling brengt in het spelmateriaal, zullen de kinderen zich niet snel vervelen.		
Nodigt de buitenruimte uit tot verschillende soorten spel? Kom je ook bij het buitenspelen verschillende spelvormen tegen?		
Is er een (indien van toepassing) plek voor baby's waar ze veilig kunnen liggen, rollen en kruipen?		

Checklist buitenruimte 3 Naam van de instelling waar deze speelruimte bij hoort:	Ja / nee	Motivatie
Ziet de buitenruimte er leuk en aantrekkelijk uit? Als dat zo is, zullen kinderen die voor het eerst komen kijken al gauw gaan spelen, kijken nieuwe ouders er met plezier rond en ga jij gemakkelijk met de groep naar buiten. Als de kinderen niet graag naar buiten gaan, is de buitenruimte waarschijnlijk aan een opknapbeurt toe. Misschien voelen de kinderen er zich niet op hun gemak.		

Kun je het hele terrein overzien? Is er een omheining? Als kinderen steeds dingen doen die niet mogen of steeds ruzie maken op plekken die jij moeilijk in de gaten kunt houden, is de ruimte voor de pedagogisch werkers slecht georganiseerd.		
Zijn er plekken waar kinderen zich verborgen wanen zonder dat je ze echt uit het oog verliest? Kinderen moeten zich kunnen terugtrekken en rustig alleen kunnen spelen (bijvoorbeeld in een zitkuil). Anders zullen ze steeds opnieuw naar plaatsen trekken waar ze niet mogen komen om zo hun behoefte aan privacy te bevredigen. Of ze gaan juist erg aan jou hangen, om zo even bij de andere kinderen weg te zijn.		
Is de buitenruimte verdeeld in verschillende sferen en zones? Dit kan voorkomen dat je veel tijd kwijt bent aan het uit elkaar houden van kinderen van verschillende leeftijdsgroepen en kinderen die met verschillend spel bezig zijn.		
Is er voldoende ruimte om samen te spelen, eventueel ook met andere leeftijdsgroepen?		
Is er voldoende plek om te rijden of te fietsen? Is het duidelijk waar je mag fietsen? Anders zullen de 'mobiele' kinderen het hele terrein overheersen en constant andere kinderen in hun spel storen.		
Is er genoeg ruimte voor klimmende kinderen, maar niet rond plekken waar kinderen bouwen? Als ze op een kluitje moeten spelen, zullen ze al gauw met elkaar in aanvaring komen.		

Is er een plek waar de kinderen zich even bij jou kunnen terugtrekken, zoals een bank?		
Is al het spelmateriaal veilig, compleet en heel?		
Zijn de klimtoestellen veilig en geschikt voor de leeftijdsgroep? Word je nerveus als je ze bovenop het klimrek ziet staan? Gebeuren er te veel ongelukken? Als je onnodig vaak te hulp moet schieten, is het voor de kinderen niet veilig om hun gang te gaan of ze spelen er helemaal niet op.		
Is er voldoende spelmateriaal? Hiermee kun je voorkomen dat kinderen onnodig op elkaar moeten wachten, en zich in de tussentijd gaan misdragen. En als er voldoende spelmateriaal is, voorkom je dat jij steeds moet ingrijpen om bijvoorbeeld vechtende kinderen uit elkaar te halen.		
Is er een schone zandbak met gevarieerd speelgoed? Als kinderen weinig in de zandbak spelen of steeds speelgoed bij anderen wegpakken, is het tijd om daar wat aan te doen.		
Is de buitenruimte uitdagend, met steeds weer nieuwe dingen om te ontdekken? Als je afwisseling brengt in het spelmateriaal, zullen de kinderen zich niet snel vervelen.		
Nodigt de buitenruimte uit tot verschillende soorten spel? Kom je ook bij het buitenspelen verschillende spelvormen tegen?		
Is er een (indien van toepassing) plek voor baby's waar ze veilig kunnen liggen, rollen en kruipen?		

- 3 In de theorie wordt uitgelegd dat de inrichting van een uitgekiende leerruimte voorwaarden schept voor het werken volgens een didactisch concept.

a Wat is een didactisch concept?

- b Bespreek in een groepje van drie personen welke verschillende onderwijsvisies je zoal kunt onderscheiden.

Noteer jullie conclusies.

- c Noem vijf verschillende onderwijsvisies.

- d Werk samen drie verschillende visies uit op hoofdlijnen. Of werk ieder een van de drie visies uit en verwerk ook de informatie van de anderen op deze plaats. Je kunt informatie vinden op internet.

Visie 1

Visie 2

Visie 3

- e Bespreek met elkaar de belangrijkste verschillen en de consequenties die de betreffende visie heeft op de inrichting van de ruimte(s).

4

Scholen voor voortgezet onderwijs en scholen voor middelbaar beroepsonderwijs hebben allemaal hun eigen kenmerken. De scholen profileren zich op open dagen. Sommige scholen leggen het accent op talen en bieden het onderwijs tweetalig aan, bijvoorbeeld zoveel mogelijk in het Engels. Andere scholen onderscheiden zich van andere scholen door veel aandacht te besteden aan creativiteit of muziek, dans of vrije expressie.

- Praat met je studiegenoten in een groepje van 3 of 4 personen over de school waar jij voortgezet onderwijs volgde. Waar besteedde de school extra aandacht aan? Waar merkte je dat aan?
- Jongeren zoeken elkaar op buiten de lessen en vinden een gezellige ontmoetingsruimte belangrijk. Welke ontmoetingsruimtes waren er op jouw school voor voortgezet onderwijs? Hoe vonden jullie de sfeer van de ontmoetingsruimte?
- Bespreek met elkaar hoe de ontmoetingsruimte is op jullie ROC. Noteer de conclusies.

5

Baby's en peuters maken pas gebruik van de mogelijkheden die een ruimte hun biedt als ze zich veilig voelen.

- Welke twee vormen van veiligheid worden in de theorie genoemd?

- Noteer achter de omschrijving om welke vorm van veiligheid het gaat.

- Het kind durft te laten merken dat het boos, blijf of verdrietig is. _____
- Het kind durft vrij te bewegen en voelt zich beschermd tegen gevaren. _____

- Noteer achter elke actie welke vorm van veiligheid je creëert.

- Bij de inrichting van het speellokaal zorg je dat de kast waar de kinderen van afspringen niet te dicht bij het wandrek staat. _____
- Je creëert met hoepels, blokken en pittenzakken een hoekje waar kinderen rustig kunnen spelen. _____

6

Scholen voor voortgezet onderwijs en scholen voor middelbaar beroepsonderwijs hebben allemaal hun eigen kenmerken. De scholen profileren zich op open dagen. Sommige scholen leggen het accent op talen en bieden het onderwijs tweetalig aan, bijvoorbeeld zoveel mogelijk in het Engels. Andere scholen onderscheiden zich van andere scholen door veel aandacht te besteden aan creativiteit of muziek, dans of vrije expressie.

BV in Balans – De ondersteunende methode voor praktijkleren

Deze uitgave Kennis Bedrijfsadministratie 2 maakt deel uit van de serie BV in Balans. In deze serie zijn leermiddelen ontwikkeld op basis van het kwalificatiedossier voor de Financieel administratieve beroepen zoals dat geldt vanaf augustus 2016.

Kennis Bedrijfsadministratie 2 biedt als aanvulling op de SPL-toetstermen en om te voldoen aan het Kwalificatiedossier 2016 leerstof voor de bedrijfsadministrateur en de junior assistent-accountant. Het betreft winst-en-verliesrekening op korte termijn, bijzondere btw-regelingen en de boekhoudkundige verwerking van bijzondere btw-regelingen, zoals de auto van de zaak en de verleggingsregeling. Afsluitend wordt ingegaan op het werkprogramma voor de financiële administratie.

Ondersteunend leren

De methode BV in Balans biedt de gelegenheid om zelfstandig of klassikaal aan de slag te gaan met het aanleren van ondersteunende kennis nodig voor het uitvoeren van kerntaken binnen het financiële werkveld.

Didactisch doordacht

De methode BV in Balans houdt nadrukkelijk rekening met leerstijlen van studenten en onderwijsstijlen van docenten. De student wordt uitgenodigd om op een eigen manier de leerstof en opdrachten te verwerken, waarbij één doel voorop staat: 'voorbereiden op een beroep in het financiële werkveld'.

Diversiteit aan leermiddelen

De herziene serie BV in Balans bestaat uit theorieboeken en (leer)werkboeken, die binnen de kaders van het kwalificatiedossier, aansluiten op de toetsmatrijzen van SPL. De theorieboeken geven een heldere uitleg van de vakinhouden, verduidelijkt met voorbeelden. De werkboeken starten met oriënterende vragen en kennisvragen. Met routineopdrachten, praktijktaken en een integrale casus krijgt de student de kans om de vaardigheden, nodig voor het uitvoeren van kerntaken, eigen te maken.

BV in Balans is geschreven voor de kwalificaties:

- Financieel administratief medewerker	(Profiel 1: B1-K1 t/m K3 = basisdeel)
- Bedrijfsadministrateur	(Profiel 2: basisdeel, aangevuld met P2-K1)
- Junior assistent-accountant	(Profiel 3: basisdeel, aangevuld met P3-K1)

9 789006 640977